

postmottak@kd.dep.no
knut.astad@kd.dep.no

Vår dato 01.02.2016
Deres dato 06.11.2015
Vår referanse KI
Deres referanse 15/5116

Høringssvar – Forslag til lov og forskrift som implementerer direktiv 2013/55/EU (modernisering av yrkeskvalifikasjonsdirektivet) til norsk rett

Næringslivets Hovedorganisasjon (NHO) viser til Kunnskapsdepartementets høringsbrev.

Departementet legger, etter vår oppfatning, et stort og faglig solid arbeid til grunn for høringsnotatet med forslag til hvordan det nye yrkeskvalifikasjonsdirektivet best skal kunne implementeres i norsk rett. Materien er særlig kompleks, da den omfatter en rekke sentrale samfunnsinstitusjoner, herunder flere departementer og underliggende fag- og tilsynsorganer.

Som nevnt består rammene og hovedprinsippene fra direktiv 2005/36/EF, men det nye direktivet medfører relativt omfattende endringer med den hovedhensikt og forenkle praksis og prosedyrer knyttet til anvendelse av reguleringer knyttet til ulike yrker. Direktivene skal bidra til mobilitet ved å gi tillit til kompetanser som nasjonalstatene har valgt å lovregulere. Vi ser også på endringsforslagene som et ønske om sterkere grad av harmonisering på tvers av landegrensene.

I Norge har vi p.t. 164 lovregulerte yrker, særlig knyttet til helsesektoren, justissektoren, elektro, transport, sikkerhet med mer. NOKUT fører register, mens fagdepartementer og underliggende etater forvalter yrkenes lovmessighet. Direktivet unntar yrker regulert av egne særdirektiver, som omfatter nær halvparten av våre lovregulerte yrker.

En reell bekymring i enkelte av NHO-fellesskapets bransjer er at endringsforslagene fra Europakommisjonen kan føre til en uthuling av de lovregulerte yrkene gjennom sterkt forenklede prosedyrer for å søke autorisasjon og særlig adgangen til å utøve yrket delvis. Og lemping på kravene til varighet. Vi mener man må være særs restriktive med å iverksette tiltak som i realiteten vil lempe på kravet til kvalitet og sikkerhet som er selve grunnhensynet for å lovregulere aktuelle yrker.

I NHO-fellesskapet er det en rekke lovregulerte yrker av stor interesse for våre medlemmer, særlig innen sjø- og lufttransport, elektroinstallasjon, energiforsyning og enkelte andre tekniske fagområder som dykkere, bergsprengere og anleggsmaskinførere. Vi ser at lovregulerte yrker bidrar til å sikre viktige verdier som kvalitet, forbrukerhensyn og

attraktivitet sammenlignet med yrker som ikke nyter samme grad av "beskyttelse" og kvalitetssikring.

Det som savnes i høringsnotatet, og for så vidt i hele prosessen, er en mer prinsipiell og overordnet drøfting av hvilke muligheter vi fra norsk side har til å utvikle vår kompetansepolitikk gjennom et slikt verktøy. Hvilke yrker er lovregulerte og hvorfor? Hva er erfaringene fra snart ti års praksis med yrkeskvalifikasjonsdirektivet? Hvilket handlingsrom har vi visa versa andre EU/EØS-stater til å regulere eller eventuelt avregulere yrker? Det er stor variasjon fra land til land innen EØS-området når det gjelder hvilke yrker som er lovregulerte. Direktivene er såkalte minimumsdirektiver, hvilket gir et betydelig handlingsrom nasjonalt. Direktivene stiller ingen krav til hvilke yrker som skal være regulert i Norge.

Det er gjort et stort teknisk-juridisk arbeidet fra departementets side fra høsten 2013. Høringsnotatet oppleves langt på vei som et ferdig produkt vi som høringsinstanser i begrenset grad kan være med å påvirke. NHO mener at departementets med fordel kunne ha involvert partene tidligere i prosessen. NHO tror at mange av de involverte fagdepartementene med underliggende etater ville hatt stor nytte av tett dialog med ulike aktuelle bransje- og hovedorganisasjoner i arbeidslivet. Vi forventer å bli invitert inn i liknende prosesser i regi av departementet senere.

Videre konstaterer NHO at departementet er svært vag i å antyde hvilke organer som skal ha ansvaret for den praktiske operasjonaliseringen av moderniseringstiltaket i henhold til direktivet. NOKUT, som i dag innehar et hovedansvar som kontaktpunkt, er knapt nevnt. NHO mener det er betydelig mangel ved forslaget. NHO er av den oppfatning at NOKUT bør spille en vesentlig rolle også når det gjelder implementeringen av dette direktivet til norsk rett og norsk praksis.

Kommentarer til enkelte av endringsforslagene

Horisontal lovgivning

Dette forslaget støttes av NHO fordi vi tror det vil gi bedre oversikt med noen generelle prinsipper som kan gjelde for ulike yrker innen ulike sektorer, i stedet for å operere med et utall særlover og særforskrifter. At helsepersonelloven og dyrehelsepersonelloven foreslås unntatt, har vi ingen formeninger om.

Midlertidig tjenesteytelse

Departementet påpeker at hva som er midlertidig, skal vurderes skjønnsmessig fra sak til sak. Viktige kriterier er da etter praksis ytelsens varighet, hyppighet, regelmessighet og kontinuitet. NHO er opptatt av at denne bestemmelsen ikke misbrukes slik at utenlandske aktører kan utøve arbeid i Norge utenfor det regulerte arbeidslivet og uten å ta hensyn til kvalifikasjonskrav som gjelder for faste etableringer. NHO anmoder derfor om en restriktiv utøvelse av denne myndighet ved utstedelse av autorisasjoner.

Forhåndskontroll

Det er også svært viktig å opprettholde det strenge dokumentasjonskravet knyttet til forhåndskontrollen av kvalifikasjonen. Dette bør derfor lovfestes.

Vilkår for godkjenning

Endringen her får etter NHOs vurdering mindre betydning.

Utligningstiltak

Det er betenkelig at angivelig like utdanninger kan ha fravik i lengde på et helt år uten at det kan kreves utligningstiltak, med mindre det foreligger vesentlige forskjeller. NHO frykter dette vil kunne bidra til å hule ut kvalifikasjonene. Dette mener vi i det minste burde vært differensiert. I noen yrker og utdanninger vil et år kunne ha stor betydning for kvalitet og innhold og hva som menes med vesentlige forskjeller vil være så skjønnsmessig bestemt at vi vil kunne få et vilkårlig regime.

Godkjenning som følge av yrkeserfaring

Vi mener formell kvalifikasjon skal være et absolutt krav uansett arbeidserfaring. Grunnen til det er at formalisering av realkompetanse eller arbeidserfaring er eneste mulighet til å sikre at kvalifikasjonen etter norske standarder holder tilfredsstillende kvalitet.

Godkjenning som følge av felles opplæringsprinsipper

Det tas til orde for at det skal utvikles felles opplæringsprinsipper for ulike yrker. Det er viktig at arbeidslivets parter, herunder organisasjonene, spiller en nøkkelrolle i utviklingen av disse på så vel europeisk som nasjonalt nivå.

Dokumentasjon

Se kommentar under Forhåndskontroll. Kopier er et hensiktsmessig utgangspunkt, men det er viktig at nasjonale myndigheter kan kreve ytterligere attestasjon ved behov.

Profesjonskort

NHO er positiv til bruk av profesjonskort. Vi mener NOKUT er rette myndighet til å utstede slike.

Delvis adgang

NHO er skeptisk til en generell adgang til å utøve et yrke i Norge selv om en utenlandsk kvalifikasjon ansees fullgod. Vi tenker en slik adgang må vurderes skjønnsmessig og gjerne differensieres i forhold til ulike bransjer. Det er åpenbart lite hensiktsmessig å kreve at en utdanning må tas helt på nytt i Norge, men dette løses gjennom utlikningssystemer og krav om nasjonale tilleggskvalifikasjoner på toppen av den utenlandske utdanningen

Saksbehandlingsregler

Disse tas til etterretning. NHO har ingen særskilte kommentarer.

Selve lovforslaget

NHO støtter selve lovforslaget fra Kunnskapsdepartementet, men vi mener NOKUT skal inneha koordinatoransvaret og herunder bistå som assistansesenter (jf. §§ 23 og 24).

Vennlig hilsen
NÆRINGSLIVETS HOVEDORGANISASJON
Avd. Kompetanse

Are Turmo
Avdelingsdirektør

